

tem Castricensis pagi, propter Rhemensis episcopi terram quam pervaserat, ibique munitionem quamdam super Onosam construxerat, indeque frequentia ecclesiasticæ familiæ mala ingerbat. Insuper et castrum Altmontem furtim irruperat. Sed cum nec ita cessaret a malis quæ cœperat, pergit archiepiscopus cum suis ad capiendam munitionem quam ille construxerat, Maceriasque nominabat: quam per quatuor pene hebdomadas obsidens, defendente tandem Erlebaldo, cepit, et dispositis inibi custodiis Rhemis rediit. At Erlebalduſ profectus ad regem, qui tunc morabatur

A in pago Warmacensi contra Henricum principem Transrhenensem, ibidem ab hostibus regis sibi supervenientibus interemptus est. Quem tamen postmodum in synodo quam apud Trosleium idem domnus archiepiscopus cum diœcesanis suis habuit, intercedente rege et obnixè flagitante, a vinculo excommunicationis absolvit. » Flodoardus idem in Chronico: « Anno, inquit, 921, synodus apud Trosleium habita, cui præsedit Hervæus archiepiscopus, præsentem quoque Carolo rege, cujus obtentu Erlebalduſ ibi Castricensis absolvitur. » Hæc ibi hoc anno, cætera exposuerat anno præcedenti.

ANNO DOMINI DCCCXXIII.

WALTERIUS

SENONENSIS EPISCOPUS.

NOTITIA HISTORICA IN WALTERIUM.

(Ex Gallia Christiana, tom. XII, pag. 223.)

Walterii Aurelianensis episcopi nepos Walterius, B canonicus majoris ecclesiæ, scientia et nobilitate clarissimus, successit Evrardo mense Martio, ordinatus iv Non. Aprilis 887. Herifredum Antissiodorensem episcopum consecravit in Nigello cœnobio parochiæ Trecensis 29 Augusti, et in sede ejus collocavit 8 Septemb. ejusdem anni. In sequenti cum Francis, Burgundis et Aquitanis convenit de eligendo Francorum rege Odone filio Roberti Fortis et Adelaidis, quem unxit mense Januario 888. In synodo Magduni ad Ligerim habita anno 891, Walterio hortante, sancitum ut nullus deinceps ordinaretur vel constitueretur pater seu rector monasterii S. Petri, nisi quem monachi sua dispositione et libitu voluntatis ex seips' s elegerint. Recentiorum vero sunt temporum constitutiones Walterio ascriptæ, in quibus prioratus conventuales canonici regulares, moniales nigre, vocabula insolita erant sæculo nono. In placito regio apud Vermeriam an. 892 cum aliis iudicibus pagi Atoariensis cellam C Alfa monasterio Adremarensi adversus Agnium monachum adjudicavit. Circa id tempus cum Fulcone Rhemensi archiepiscopo quædam placita pro causa Hildegardis abbatisse suæ diœcesanæ, con-

stituit, quæ cum exsequi non potuisset Walterius, ea quantocius executioni demandari præcepit Fulco, Walterium rogans ut ad condictum eidemque prædictam abbatissam sistere se curaret; sin minus ipse pro sua auctoritate, quod hactenus ob suam in eundem Walterium charitatem facere distulerat, id perfecturus esset. Anno 896 Senonæ obsidione cinctæ sunt et captæ a Richardo Burgundiæ duce contra Walterium archiepiscopum et Garnerium comitem, testibus Odoranno et Flodoardo, Walterius autem præsul propter contentiones quasdam quas inter se habebant nono ordinationis suæ anno, vi Idus Junii a Richardo captus est et positus in custodia novem mensibus, vivente adhuc Odone rege; post novem autem menses reversus est de custodia Senonas cum pace viii Kal. Martii, datis sub titulo sacramenti obsidibus Richardo duci, inquit Clarius. Hic autem exinde Senonensis urbis dominium tenuit, cui defuncto successit Rodulfus filius ejus, quem electum regem unxit Walterius in monasterio S. Medardi Suessionensis iii Idus Julii 923, eodemque defunctus est anno xiii Kal. Decemb., et sepultus in basilica sancti Petri, in capella sanctæ Petronillæ.

WALTERII STATUTA.

(Apud Labb. Concil., tom., col. 577).

I.

Statuimus, ut abbates et priores conventuales, qui nec venerint [*videtur deesse* ad synodum], nec se excusaverint, prætendendo canonicum impedimentum, per octo dies ab ingressu ecclesiæ suspendantur, et pœna, quantum ad hoc concilii statuta est, sub comminatione majoris pœna, si aliis annis supra his culpabiles inveniantur [*videtur deesse*, multentur].

II.

Propter scandala gravia quæ ex monialium con-

D versatione proveniunt, statuimus de monialibus nigris, ne aliquem dispositum [*forte* aliquod depositum] recipiant in domibus suis ab aliquibus personis, nisi de licentia episcopi sui: maxime arceas clericorum, vel laicorum, custodiæ causa minime permittant apud se deponi.

III.

Item communiter omnes in refectorio comedant et in dormitorio dormiant, nisi ex causa justa et necessaria, de licentia speciali abbatissæ aliter fieri permittatur.

IV.

Item cameræ monialium omnes destruantur, nisi aliqua quæ in susceptione episcopi necessario retineatur, vel ad infirmariam faciendam, vel alia de causa, quæ episcopo justa et necessaria videatur.

V.

Item quod moniales nullatenus exire permittantur, vel extra pernoctare, nisi ex magna causa, et raro: et abbatissis injungatur, ne aliter egredi permittantur: et si aliquando abbatissa ex causa justa alicui permittat, eidem injungat, quod sine mora revertatur.

VI.

Ostia suspecta et superflua obstruantur. Circa hoc autem episcopi diligentiam adhibeant, et curam per se et per ministros suos; et vilas et conversationes ipsarum restringant: ut per eorum diligentiam scandala, quæ in presenti de vita earum proveniunt, sopiantur.

VII.

Statuimus, ut omnes iudices, tam ordinarii quam delegati, temperent se et refrenent a generalibus excommunicationibus; nec in generali participantes excommunicent, nisi valde gravis et enormis excessus contingat.

VIII.

Moneantur capitula sæcularium personarum, maxime cathedralia, ut ipsi convenient, et ordinent, et tractent, quod in ecclesiis suis die et nocte, per se et per clericos ecclesiarum, divinum servitium assidue, competenter, secundum numerum institutorum, et facultatem ecclesiarum celebretur, et circa servitium divinum diligentiam et curam adhibeant efficacem, ita quod modus habendi se in ecclesia, tam in choro quam extra, evidenter et sufficienter, ubi emendatione opus erit, emendetur infra annum.

A

IX.

Moneantur etiam canonici et clerici sæculares, quod ipsi, in habitu suo et aliis, præcepta tradita in generali concilio fideliter et obedienter observent.

X.

Statuimus, ut in locis sive prioratibus, ubi conventualis congregatio solet esse, si facultates illius ecclesiæ suppetant, conventus ibidem restauretur.

XI.

Item quod in domibus sive locis, ubi solebant esse prioratus, si facultates locorum sufficient, monachi vel canonici regulares ad divinum servitium ibidem celebrandum reducantur.

XII.

Monemus abbates et priores conventuales, quod tot servitores in abbatibus et prioratibus sibi subditis instituant, si ad hoc sufficient facultates locorum, quot ibi deservire solent: et ne pensionem sive censum ab eisdem exigant, quem non solent exigere ab antiquo, nisi forte alicui ex juxta causa ab episcopo suo permittatur.

XIII.

Statuimus quod clerici ribaldi, maxime qui vulgo dicuntur de familia Golizæ, per episcopos archidiaconos, officiales, et decanos Christianitatis, tonderi præcipiantur, vel etiam radi, ita, quod eis non remaneat tonsura clericalis: ita tamen quod sine periculo et scandalo ista fiant.

XIV.

Item antiquum statutum concilii provincialis rursus renovantes præcipimus, quod quando aliqua terra, propter delictum domini terræ vel ballivorum, supposita fuit interdicto, nullatenus relaxetur, donec ad arbitrium et moderamen relaxantis, presbyteris parochialibus de damnis et de perditis interdicti occasione illatis plane fuerit satisfactum, vel de satisfaciendo cantum.

ANNO DOMINI DCCCCXXIII.

RADBODUS DOLENSIS.

RADBODI

EPISTOLA AD ADELSTANUM REGEM.

(Warthon., Anglia Sacra, tom. II, in S. Adhelmo.)

Summæ et individue Trinitatis honore orantium- que sanctorum præcellentissima intercessione glorioso et munifico regi Adelstano Samsonis summi pontificis ego RABODUS prepositus istius sæculi gloriam et æternam beatitudinem.

Benignitatis ac sublimitatis vestræ piissimæ et in omnibus hujus temporis regibus terrenis famosa laude præcellentissimæ, rex Adelstane optime, noverrit pietas manente adhuc stabilitate nostræ regionis, quod pater vester Edgvardus per litteras se commen-